

DT #20

Desisjonskomiteens Tolkning #20

DESIJNSKOMITEEN

Opprettet: 15. mars 2007

Revidert: 24. november 2012

Vedtatt av: Bård I. Skjæveland, Christer Gulbrandsen, Monica Rønneseth, Kjartan Lindøe
Revidert av: Espen Sortland, Bo Alexander Granbo, Jon André Hvoslof-Eide, Øyvind Aardal

Stikkord: Økonomi, oppgavefordeling, Forbundsstyret, Arbeidsutvalget

DT #20

Desisjonskomiteens Tolkning #20

Oppgavefordeling mellom Representantskapet, Sentralstyret og Arbeidsutvalget i økonomisaker

20.1 Bakgrunn

Forbundsstyrets og Arbeidsutvalgets medlemmer har tidligere etterlyst en tolkning om oppgavefordeling mellom Forbundsstyret og Arbeidsutvalget i økonomisaker. Det er med bakgrunn i dette Desisjonskomiteen gir sin tolkning.

Desisjonskomiteen har sett det formålstjenlig å videreføre denne tolkningen til de nye organene etter Landstinget 2012.

20.2 Gjeldende regelverk

Vedtektene omhandler Representantskapet, Sentralstyret og Arbeidsutvalgets oppgaver flere steder:

"§ 7-2 Representantskapet er øverste myndighet i Hyperion mellom to Landsting og har som hovedoppgave å legge de strategiske føringene for de øvrige sentrale organene og å fatte alle vedtak av stor betydning, herunder godkjenning av store økonomiske og juridiske forpliktelser og revideringer av budsjettet.

Representantskapet kan pålegge alle sentrale organer arbeidsoppgaver, angi bindende instruksjer, vedta retningslinjer og reglementer utover det vedtatt av Landstinget, samt opprette og velge råd og utvalg. Representantskapet skal også på sine møter godkjenne økonomirapporter og statusrapporter fra alle sentrale organer, samt orienteres om Sentralstyrets implementering av Arbeidsprogrammet.

Representantskapet skal godkjenne forbundets regnskap etter innstilling fra Desisjonskomiteen. Godkjent regnskap framlegges Landstinget til orientering, og kun Landstinget kan vedta ansvarsfrihet for Sentralstyret. Regler for disponering av egenkapital fastsettes av Representantskapet etter innstilling fra Sentralstyret.

§ 8-2 Sentralstyret er forbundets øverste organ mellom representantskapsmøtene, og skal iverksette vedtak fattet av Landstinget, planlegge og organisere alle sentrale aktiviteter, ta seg av den strategiske ledelsen av forbundet, innkalle til representantskapsmøter, foreta økonomiske disposisjoner etter retningslinjer vedtatt av Representantskapet, samt ta alle nødvendige fortløpende avgjørelser. Alle avgjørelser tatt av Sentralstyret må rapporteres til Representantskapet.

Sentralstyret ved leder har også arbeidsgiveransvaret for forbundet og foretar ansettelse. Den daglige utøvelsen av arbeidsgiveransvaret ligger hos Generalsekretæren, mens det overordnede arbeidsgiveransvaret ligger hos Leder og Arbeidsutvalget.

Sentralstyret må godkjenne stillingshjemler for alle faste ansatte, men Arbeidsutvalget kan fastsette stillingshjemler for prosjektbaserte eller midlertidige ansatte. Sentralstyret kan inngå forpliktende avtaler på vegne av Hyperion, men avtaler og økonomiske saker av stor betydning eller varighet må vedtas av Representantskapet.

§8-4 Leder og Generalsekretær innehar i fellesskap tegningsrett og prokura for Hyperion.

Sentralstyret kan fastsette andre bestemmelser om prokura og tegningsrett for organisasjonen, så fremt tildeling av dette ikke delegeres ut av Sentralstyret eller fratras Generalsekretæren.

§ 8-5 (...)Generalsekretæren skal innstille ovenfor Arbeidsutvalget i administrative saker, står ansvarlig for den daglige kontordriften, og har det løpende ansvaret for forbundets administrative rutiner, budsjett, regnskap og økonomiske forpliktelser.

Leder har det overordnede ansvaret for forbundets økonomi, aktiviteter og forpliktelser.

(...)Sentralstyret kan angi nærmere arbeidsinstruks for Generalsekretæren

Tolkning DT12 diskuterer Representantskapets holdning til Landstingets budsjettvedtak:

Det har aldri vært meningen at Landstingets budsjettvedtak skal oppfattes som et rigid og uforanderlig direktiv. Den økonomiske situasjonen vil nødvendigvis forandre seg i løpet av en Landstingsperiode, og derfor har Representantskapet et ansvar for å revidere budsjettet for å ta høyde for en ny økonomisk virkelighet. Samtidig er det viktig at Representantskapet ivaretar de prioriteringer som Landstinget har lagt til grunn, når Representantskapet reviderer budsjettet. Det er ikke i vedtektenes ånd at Representantskapet skal foreta omprioriteringer i budsjettet som vil medføre at noen av Landstingets intensjoner blir ignorert.

Tolkning DT13 etablerer regler for forholdet mellom Representantskapet og organ med delegert myndighet:

- Representantskapet kan ved klagebehandling overprøve den skjønnsutøvelse som et organ med delegert tildelingsmyndighet anvender.

20.3 Vedtektenes ånd

Vedtektene oppstiller en i utgangspunktet klar oppgavefordeling mellom forbundets sentrale organer. Representantskapet har ansvaret for de prinsipielle og strategiske avklaringene, mens Sentralstyret "foreta[r] alle økonomiske disposisjoner". Representantskapet prinsipielle verktøy for økonomistyring er budsjettrevisjon og økonomireglement. Sentralstyret er pålagt å rapportere alle avgjørelser til Representantskapet. Imidlertid er det ett viktig forbehold i vedtektenes § 8.2, tredje ledd, med tanke på avtaleinngåelse og større økonomiske saker: " Sentralstyret kan inngå forpliktende avtaler på vegne av Hyperion, men avtaler og økonomiske saker av stor betydning eller varighet må vedtas av Representantskapet." Det er i tolkningen av dette at problemene oppstår i praksis.

20.4 Den praktiske forståelsen av § 8.2

Desisjonskomiteen er av den klare oppfatning at vedtektenes hovedprinsipp er at den daglige drift av økonomien tilligger Sentralstyret, og ikke Representantskapet. Det er når de økonomiske avgjørelsene får prinsipielle konsekvenser at Representantskapet kommer inn i bildet. I praksis vil dette si at et hvert vedtak som vil kunne føre til en endring av forbundets prioriteringer, må forankres i Representantskapet. Den konkrete anvendelsen av dette prinsippet vil være avhengig av den konkrete avtalens innhold.

20.4.1 Avtaler og økonomisaker som er uløselig knyttet til den daglige driften

En lang rekke avtaler og økonomi saker følger naturlig av forbundets daglige drift. Eksempler på dette vil være leasingavtaler for kopimaskin, husleieavtaler, avtaler om frankeringsmaskin, en lang rekke abonnementer o.l. Så sant ny inngåelse av disse avtalene ikke medfører at forbundets kapital bindes opp over lang tid (for eksempel gjennom avtalefestet uoppsigeligheit i avtaleperioden) eller vesentlige avvik fra budsjettet, så er det utvilsomt at slike avtaler og økonomiske saker hører inn under Sentralstyrets arbeidsfelt. Dersom slike avtaler eller økonomi saker innebærer uoppsigeligheit over lengre tid eller vesentlige budsjettavvik, bør vedtak om avtale eller kostnad fattes av Representantskapet, fortrinnsvis i sammenheng med ordinære budsjettrevisjoner.

20.4.2 Avtaler og økonomi saker hjemlet i tidligere vedtak

Det kan tenkes en lang rekke avtaler og økonomi saker som ikke følger naturlig av hva som kan gå inn under daglig drift, men som er hjemlet i Landstingets eller Representantskapet tidligere vedtak. Dersom slike avtaler eller økonomivedtak ikke medfører behov for revisjon av budsjettet eller uoppsigeligheit som ikke kunne forutses da det hjemlende vedtaket ble fattet, må slike saker falle inn under Arbeidsutvalgets område. Budsjettrevisjon må alltid foretas av Representantskapet, mens uoppsigelige avtaler som hovedregel også bør behandles der.

20.4.3 Avtaler og økonomi saker som ikke er hjemlet i tidligere vedtak

Dersom en avtale, investering eller lignende ikke er hjemlet i tidligere vedtak fra Landsting eller Representantskapet, og ikke kan gjøres uten å omprioritere midler mellom eller innenfor budsjettposter, skal saken opp i Representantskapet til behandling, ettersom den da vil medføre en forandring av forbundets prioriteringer. Dersom saken haster, bør Sentralstyret innkalle Representantskapet til møte etter bestemmelsene i vedtektenes § 7-4 tredje avsnitt.

20.4.4 Varighetskriteriet

De ovenstående punkter tar i realiteten for seg en tolkning av uttrykket "stor betydning" i § 8.2. Det er imidlertid også angitt et kriterium om "stor (...) varighet" i samme paragraf, som selvstendig vurderingsgrunnlag for om saken må opp i Representantskapet. Dette innebærer at også avtaler som medfører stor varighet, selv om de er oppsigelige eller av relativt liten karakter, som hovedregel skal opp i Representantskapet. Desisjonskomiteen mener allikevel at vedtektenes ånd ikke er at mindre saker som er en del av den daglige driften må tas opp i Representantskapet selv om de er av lengre varighet og at dette kriteriet dermed må sees i sammenheng med den totale kostnaden av avtalen over tid og vilkår for eventuell oppsigelse av avtalen. Jo høyere kostnaden er, og jo vanskeligere det er å si opp avtalen, jo mer sannsynlig er det at Representantskapet bør behandle den. Her må det imidlertid være opp til Sentralstyret og Representantskapet å anvende skjønn. Reelle hensyn tilsier at det vil være unødig belastende for forbundet om en lang rekke mindre avtaler som ut fra kriteriene i 20.4.1.-20.4.3 vil falle innenfor Sentralstyrets arbeidsområde skulle måtte tas opp i Representantskapet på grunn av avtalens varighet.

20.5 Representantskapet adgang til å overprøve Sentralstyrets vedtak

Representantskapet er overordnet Sentralstyret. Samtidig er begge organer valgt av Landstinget, med en klar, vedtektsfestet, arbeidsfordeling seg i mellom. Det vil derfor ikke være mulig for Representantskapet å overprøve Sentralstyret i ett og alt. Dersom Representantskapet ønsker å styre Sentralstyrets handlinger, bør dette etter Desisjonskomiteens mening skje i form av retningslinjer, instruksjoner og budsjettrevisjon og ikke i form av enkeltvedtak omkring konkrete disposisjoner foretatt av Sentralstyret. Imidlertid må ikke dette prinsippet stå i veien for Representantskapets kontrollfunksjon overfor Sentralstyret, og dersom Representantskapet skulle komme til at Sentralstyret har handlet i strid med pålegg eller klart uttrykt ønske fra Landstinget, Representantskapet eller Desisjonskomiteen, står Representantskapet fritt til å pålegge Sentralstyret å omgjøre sin beslutning på dette grunnlaget. I tilfeller hvor Representantskapet har delegert

en fullmakt til Sentralstyret, kan Representantskapet ut fra prinsippene i DT13 overprøve Sentralstyrets anvendelse av fullmakten eller trekke fullmakten tilbake.

20.6 Konsekvens

Desisjonskomiteen tolker at:

1. Avtaler og økonomiske saker som er uløselig knyttet til den daglige driften, skal behandles av Sentralstyret.
2. Avtaler og økonomiske saker som er hjemlet i tidligere vedtak i Representantskapet og Landstinget, skal behandles av Sentralstyret.
3. Avtaler og økonomiske saker som innebærer uoppsigelighet i en lengre avtaleperiode, som innebærer omdisponeringer av forbundets ressurser, som ikke er hjemlet i tidligere vedtak eller som er av lengre varighet, skal som hovedregel behandles av Representantskapet.
4. Representantskapet kan kun overprøve vedtak fattet av Sentralstyret som er i strid med vedtak, pålegg eller uttrykt ønske fra Landsting, Representantskapet og/eller Desisjonskomité, eller som er fattet på grunnlag av delegert fullmakt fra Representantskapet.

20.7 Konklusjon

Oppgavefordeling mellom Representantskapet og Sentralstyret i økonomisaker Desisjonskomiteen har med utgangspunkt i vedtektene, tidligere regler og reelle hensyn tolket oppgavefordelingen mellom Representantskapet og Sentralstyret i økonomiske saker.

Espen Sortland

Bo Alexander Granbo

Jon André Hvoslof-Eide

Øyvind Aardal

DT #20 sist endret 2012-1-24